

Міністерство освіти і науки України
Ministry of Education and Science of Ukraine
Близькосхідний технічний університет
(Middle East Technical University (METU) (Turkey)
Венеціанський Університет Ка-Фоскарі
(Ca' Foscari University of Venice) (Italy)
Центр антропології Інституту археології та етнографії
Національної Академії Наук Азербайджану
(Center for Anthropology of the Institute of Archeology and Ethnography of ANAS)
Інститут філософії НАН України
Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
M.P.Dragomanov National Pedagogical University
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Oles Honchar Dnipro National University

ОСВІТА І НАУКА У МІНЛИВОМУ СВІТІ: проблеми та перспективи розвитку

МАТЕРІАЛИ
III Міжнародної наукової конференції
26-27 березня 2021 р.

Частина I

Proceedings of the Third International Scientific Conference
Education and Science in a Changing World:
Problems and Prospects for Development

Dnipro, Ukraine
March 26-27, 2021
Part I

Дніпро
2021

Редакційна колегія:

Оковитий Сергій Іванович, д.х.н., проф., проректор з наукової роботи Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Токовенко Олександр Сергійович, д.філос.н., проф., декан факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Трампус Антоніо, доктор наук з історії, професор Департаменту лінгвістики та порівняльних культурних досліджень Венеціанський Університет Ка'Фоскарі (Ca' Foscari University of Venice), Італія.

Октай Танзевер, доктор філософії з політичних наук, професор, декан факультету міжнародних відносин Близькосхідного технічного університету (Middle East Technical University (METU)), м.Анкара, Турція.

Маммадлі Аліага, професор, голова Центру антропології Інституту археології та етнографії Національної Академії Наук Азербайджану (Center for Anthropology of the Institute of Archeology and Ethnography of ANAS), м.Баку, Азербайджан.

Рагімлі Руслан Хіلال Оглу, співробітник Центру антропології Інституту археології та етнографії Національної Академії Наук Азербайджану (Center for Anthropology of the Institute of Archeology and Ethnography of ANAS), м.Баку, Азербайджан

Іщенко Ігор Васильович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Хамітов Назіп Віленович, д.філос.н., проф., провідний науковий співробітник відділу філософської антропології Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України

Крилова Світлана Анатоліївна, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософської антропології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Висоцький Олександр Юрійович, д.політ.н., проф., професор кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Кривошеїн Віталій Володимирович, д.політ.н., проф., завідувач кафедри соціології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Третяк Олексій Анатолійович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри політології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Ключник Руслан Максимович, к.політ.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин та економічної теорії Університету імені Альфреда Нобеля.

Міхейченко Марія Анатоліївна, к.політ.н., доц., доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

О 72 Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали III Міжнародної наукової конференції. 26-27 березня 2021 р., м.Дніпро. Частина I. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2021. – 358 с.

У збірник вміщено матеріали III Міжнародної наукової конференції «**Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку**», що присвячені осмисленню найбільш важливих наукових та освітніх проблем сучасності, окресленню перспектив їх вирішення, розробці стратегій подальшого розвитку наукового та освітнього потенціалу в світовому контексті, узагальненню досвіду викладання та визначенню шляхів реалізації виваженого підходу до оптимізації освітніх практик з огляду на нові виклики та кращі світові досягнення. Рекомендовано для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів, науковців.

© Колектив авторів, 2021

© ДНУ ім. Олеся Гончара, 2021

незадовільні результати під час симуляції у кімнаті з манекеном, майже не приймали участі у дебрифінгу, та, відповідно, не змогли скласти тестовий контроль.

Висновки. З огляду на розповсюдженість ССЗ та їх значний внесок у структуру смертності, підвищення обізнаності студентів-медиків щодо їх профілактики має бути одним з пріоритетів у навчанні. Зважаючи на це, а також з огляду на численні позитивні аспекти медичної симуляції для якісного та контрольованого оволодіння компетентностями, співробітниками кафедри внутрішньої медицини з було розроблено та впроваджено в навчальний процес практично-орієнтований симуляційний сценарій «Вимірювання артеріального тиску з наступною оцінкою 10-річного ризику фатальних подій від серцево-судинних захворювань за шкалою SCORE та вибір тактики лікування у симульованого пацієнта». Більшість студентів позитивно оцінили заняття, а також висловили побажання щодо збільшення кількості практично орієнтованих симуляцій. Проте для отримання усіх переваг від запропонованого способу проведення навчання студент має бути заздалегідь ретельно підготовленим.

Список використаних джерел

1. Дзяк, Г. В., Перцева, Т. О., Захаров, С. В., та ін. Шляхи підвищення якості навчання на підставі моніторингу анкетування випускників академії. *Медична освіта*. 2015. № 2. С. 64–66.
2. Колесник, Т. В., Смольянова, О. В. Використання майстер-класів для формування навичок виконання медичних маніпуляцій на кафедрі пропедевтики внутрішньої медицини. *Медична освіта*. 2018. № 1. С. 79–81.
3. Ханюков, О. О., Смольянова, О. В. Симуляційне навчання як засіб оволодіння фаховими компетентностями студентами 6 курсу (обґрунтування, методика проведення заняття, аналіз). *SWorldJournal*. 2020. № 6. С. 78–85.
4. Elshama, S. S. How to apply simulation-based learning in medical education? *Iberoamerican Journal of Medicine*. 2020. No. 2. P. 79–86.
5. Friederichs, H., Marschall, B., Weissenstein, A. Simulation-based mastery learning in medical students: Skill retention at 1-year follow up. *Medical Teacher*. 2019. Vol. 41, No. 5. P. 539–546.
6. Mahoney, B., Minehart, R. D., Pian-Smith, M. C. *Comprehensive healthcare simulation: anesthesiology*: Springer, 2020. 348 p.
7. Walton, M., Woodward, H., Van Staaldouin, S., et al. *The WHO patient safety curriculum guide for medical schools. Quality & Safety in Health Care*. 2010. Vol. 19, No. 6. P. 542–546.

К. В. Шевцова, Г. С. Маслак, Г. В. Долгіх, Н. І. Цокур

УЧАСТЬ СТУДЕНТІВ У ПРЕДМЕТНИХ ОЛІМПІАДАХ - ШЛЯХ ДО НАУКИ. ДОСВІД КАФЕДРИ МЕДИЧНОЇ ХІМІЇ І БІОХІМІЇ ДЗДМА

Кафедра біохімії та медичної хімії працює зі студентами першого курсу при вивченні дисципліни «Медична хімія» і другого курсу, при вивченні дисципліни «Біохімія». Знайомлячись з першокурсниками під час проведення лекцій та практичних занять, ми дуже уважно ставимося до студентів, які виявляють підвищений інтерес до нового теоретичного матеріалу і лабораторного практикуму. Причому, це можуть бути студенти як з високим початковим ступенем знань, так і з середнім рівнем, але мотивовані та зацікавлені до поглибленого засвоєння матеріалу курсу.

Особливість курсу «Медична хімія» полягає у тому, що у ньому акумульовані декілька розділів хімії – загальна, фізична, колоїдна, аналітична хімії, хімія високомолекулярних сполук та хімія поверхневих явищ. Майбутнім лікарям необхідно надати основні теоретичні відомості з цих розділів хімії та пов'язати їх з фізико-хімічними процесами, що відбуваються у живому організмі. Учасники олімпіад безумовно повинні мати більш глибокий рівень теоретичних знань та практичних навичок ніж інші студенти.

Для підтримки інтересу для таких студентів на кафедрі працює студентський

науковий гурток. Основний напрямок роботи з активними студентами-першокурсниками - це підготовка до участі в олімпіадах. Підготовка здійснюється за трьома напрямками: 1) поглиблене вивчення теоретичного програмного матеріалу; 2) вирішення нестандартних завдань; 3) виконання практичних робіт, що дозволяє освоїти техніку проведення лабораторних досліджень.

При проведенні теоретичних занять студентам пропонується складання рефератів та підготовка презентацій за певними темами, що вимагає від них поглибленого засвоєння теоретичних положень з залученням базових підручників з обраної теми [1-3] та надає досвід публічних виступів.

При підготовці до олімпіади особливу увагу ми приділяємо до набуття студентами досвіду розв'язання нестандартних або так званих ситуаційних задач медичного напрямку. Для цього використовуються різні джерела інформації [4-9].

Одним з етапів Всеукраїнських студентських олімпіад з навчальної дисципліни «Медична хімія» є практичний етап, на якому студент повинен продемонструвати навички проведення певних лабораторних дослідів, наприклад – титрування розчинів. На кафедрі створена сучасна науково-дослідна лабораторія, у якій студенти-пошуковці мають змогу примати участь у проведенні досліджень та набуті практичний досвід. [10]

Для підведення підсумків цієї роботи на кафедрі проводиться студентська олімпіада з хімії, переможці якої беруть участь у всеукраїнських олімпіадах.

Всеукраїнські студентські олімпіади з хімії у різні роки проводились на базі різних вузів – Державного хіміко-технологічного університету (м. Дніпро), Національного університету біоресурсів і природокористування України і студенти нашої академії показали високі результати: у 2015 році студент Кучай Ігор став переможцем II етапу. На даний час він розпочинає викладацьку діяльність на нашій кафедрі; у 2016 році фіналістом олімпіади став студент Власов Ілля; у 2017 році студент Сорокін Анатолій отримав диплом I ступеня, як призер олімпіади. На другому курсі Анатолій продовжив активну творчу діяльність – очолив групу студентів, що підготували відеоматеріали про шкідливість паління; у 2019 році Безгинова Єлизавета була відзначена на II етапі олімпіади за краще виконання хімічного експерименту; студентка нашої академії Фірсова Ніна у 2017 році успішно виступила у теоретичному турі на Всеукраїнській студентській олімпіаді з навчальної дисципліни «Медична хімія», яка проводилась у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця.

Яскравим прикладом ефективності участі у олімпіадах з продовженням активної наукової діяльності на старших курсах є робота Фрейвальда Семена. Це студент - гуртківець приймав участь в експериментальних дослідженнях з лабораторними тваринами на кафедрі біохімії. За результатами роботи були сформульовані й опубліковані тези, матеріали роботи студент доповідав на Всеукраїнських науково-практичних конференціях молодих вчених. У 2019 під керівництвом професора Шевцової А.І., Семеном на Всеукраїнський конкурс студентських робіт була подана експериментальна наукова робота. Даний проект зайняв перше місце.

У квітні 2019 року Фрейвальд Семен став переможцем XIV Міжнародної наукової конференції «Молодь та поступ біології» (м. Львів), де з доповіддю «Вплив корвітіну на показники карбонільно-оксидативного стресу при пітуїтрин-ізадріновому ушкодженні міокарда» зайняв перше місце.

Таким чином, аналізуючи результати роботи кафедри медичної хімії та біохімії з обдарованими та активними студентами можемо зробити висновок, що це створює базу та дає можливість молодим людям розпочати успішну наукову кар'єру ще з студентської лави. Ми з захватом спостерігаємо за їх успіхами.

Список використаних джерел

1. Загальна та неорганічна хімія: У 2-х ч./О.М. Степаненко, Л.Г. Рейтер, В.М. Ледовских, С.В. Іванов. – К.: Пед. Преса, 2002. – Ч. I. – 520 с. 2. Фролов Ю.Г. Курс коллоидной химии. – М.: Химия, 1988. – 464 с. 3. Мороз А.С., Ковальова А.Г. Фізична та колоїдна хімія. – Львів.: Світ, 1994. – 280 с. 4. Адамович Т.П., Васильева Г.И., Мечковский С.А., Станишевский Л.С. Сборник олимпиадных задач по химии. Минск: Народная асвета, 1980. – 111 с. 5. Холін Ю. В. та інші Всеукраїнські олімпіади з хімії. Завдання та розв'язки. Навчальний посібник.: В 2 частинах, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 288 с. 6. Слободнюк Р.Є. «Розрахункові задачі з хімії: методика і практика». – Дніпро.: Вид-во «Стандарт-Сервіс» 2017 р. – 99 с. 7. Слета Л.А. 1001 задача по хімії з відповідями та рішеннями». Москва-Харків, 2005 р. 8. Даскалу Ю.А. Навчальний посібник: Алгоритми та методичні рекомендації по розв'язанню розрахункових задач з хімії. 2013 р. 9. Мушкало Н.Н., Брайко В.І. Олімпіадні задачі з хімії.»Київ, Радянська школа, 1974 р. 10. Р. Томпсон, Б. Томпсон. Химические эксперименты. Иллюстрированная энциклопедия. Издательство ДМК Пресс.- 2016. – с.504

Н. М. Шовшка, С. В. Стеблюк

РОЛЬ БАТЬКІВ У ПОПЕРЕДЖЕННІ ТА ПОДОЛАННІ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ У ДИТИНИ

Установлення партнерських відносин між батьками та всіма фахівцями, які працюють у закладі освіти й надають допомогу дитині з порушенням психофізичного розвитку, є першочерговим завданням сучасності. Сім'ї, як соціальному інституту, надають великого значення, так як вважається, що вона закладає основи виховання та подальшого розвитку дитини. *Мовлення батьків є зразком для наслідування, джерелом позитивних емоційних переживань.* Увага сім'ї до мовленнєвого розвитку дошкільника дає можливість не лише виявити, а й подолати те чи інше наявне порушення мовлення.

Проблему ранньої діагностики відхилень у мовленнєвому розвитку та їх корекції присвячено праці низки науковців, як-от: Л. Калмикової, Ю. Рібцун, Є. Собонович, В. Тарасун, Л. Трофименко, А. Яковенко, М. Шермет та ін.; вплив батьків на формування мовлення дитини у центрі вивчення А. Аніщук, А. Колупасової, І. Кузави, О. Таранченко та ін. Колективом авторів [3, с.13] зазначено: «батькам важливо усвідомлювати, що сім'я має жити повноцінним життям і сприймати ситуацію такою, як вона є, оскільки найбільшу допомогу може надати саме родина, те оточення, де займаються особистим зростанням, докладають зусиль, аби краще розуміти «особливу» дитину, відчувають взаємодопомогу та довіру».

Розглядаючи причини виникнення мовленнєвих порушень, можна виявити закономірність, що деякі з них мають той чи інший зв'язок саме з сім'єю дитини. Соціально-психологічні чинники ризику, які можуть негативно вплинути на мовленнєвий розвиток дитини, виділяє О. Колишкін, зокрема це певні порушення у батьків чи членів родини, двомовність сім'ї. Негативно впливати на мовленнєвий розвиток також можуть необхідність засвоєння дитиною молодшого дошкільного віку одночасно двох мовних систем, зайва стимуляція мовленнєвого розвитку дитини, неправильний тип виховання дитини, педагогічна занедбаність, тобто відсутність належної уваги до розвитку мовлення дитини, а також дефекти мовлення оточуючих. Як результат, у дитини можуть формуватися порушення розвитку різних сторін мовлення [2, с.175-176].

Цікаві дослідження проведені авторами [1] щодо навчання та виховання дітей за технологією М. Монтесорі. «Оточуюче середовище має допомогти отримати різноманітні сенсорні уявлення, сприяти формуванню правильного мовлення, засобам емоційного реагування, позитивної соціальної поведінки, засобам раціональної діяльності з предметами. Те, що засвоїла, увібрала в себе дитина, формує, в